

men worden, waarvoor de benodigde gelden verkregen waren uit de zeer belangrijke nalatenschap van Dr. van Coeverden Adriani.

Toen de beide hoogleeraren in de Medische Faculteit een benoeming aanvaardden aan een der Rijksuniversiteiten — Professor Buytendijk in 1924 te Groningen, Prof. Bouman in 1925 te Utrecht — was hun heengaan toch geenszins een volstrekt nadeel; want het gaf gelegenheid tot gedachtenwisseling over de mogelijkheid van oprichting eener Wis- en Natuurkundige Faculteit, zonder welke het trouwens nimmer tot een Medische Faculteit komen kan.

De buitengewone ledenvergadering der Vereeniging voor Hooger Onderwijs nam dit uitbreidingsplan met daoverend applaus aan. Er vormde zich een commissie om te trachten een uitbreidingskapitaal van drie ton gouds bijeen te brengen. En indien niet alle voortekenen bedriegen, zal dit bedrag op het a.s. vijftigjarig jubileum niet slechts worden bereikt, maar zelfs overschreden.

Er bestond dan ook geen bezwaar om tot benoeming van Hoogleeraren voor deze Nieuwe Faculteit over te gaan. Het zijn de heeren Dr. J. Goops, Dr. G. J. Sizoo, Dr. J. F. Koksma en Dr. M. van Haften.

Intusschen bewees de benoeming van Dr. L. van der Horst tot Hoogleeraar in de Medische Faculteit, naast Dr. L. Bouman, die als buitengewoon hoogleeraar aan de Vrije Universiteit verbonden bleef, dat men het ideaal niet loslaat om deze hoogeschool tot een volledige Universiteit uit te bouwen.

Van het eerste professorengeslacht is nu alleen de oud-hoogleeraar Fabius nog in leven. Van de latere professoren verloor de Theologische Faculteit Dr. P. A. E. Sillevius Smitt en de Juridische Faculteit Mr. W. Zevenbergen door den dood.

In de Theologische Faculteit doceeren thans: Dr. H. H. Kuyper, Dr. C. van Gelderen (buitengewoon hoogleeraar), Dr. F. W. Grosheide, Dr. G. Ch. Aalders, Dr. V. Hepp en Dr. J. Waterink (buitengewoon hoogleeraar); in de Rechtgeleerde Faculteit Mr. A. Anema, Mr. P. A. Diepenhorst, Mr. H. Dooyeweerd, Mr. V. H. Rutgers en Mr. P. S. Gerbrandy, en in de Litterarische Faculteit Dr. R. H. Woltjer, Dr. C. van Gelderen, Dr. A. Goslinga, Dr. A. A. van Schelven, Dr. H. J. Pos, Dr. J. Wille, Dr. J. Waterink en Dr. D. H. Th. Vollenhoven.

Het aantal studenten bedraagt in de Theologische Faculteit 272, in de Juridische 102, in de Litterarische 76, in de Medische 5 en in de Natuurkundige 4; te zamen 459.

Zoo is dan de Vrije Universiteit gedurende een halve eeuw wel tot een heusche Universiteit uitgegroeid. En zij heeft in al die jaren haar bestaansrecht stellig bewezen.

Onwaardebaar is de hulp, die haar Theologische Faculteit geboden heeft tot vrijmaking der kerken uit de reglementaire organisatie van 1816 en voorts in het verschaffen aan die kerken van heel een corps welonderlegde kandidaten in de godgeleerdheid. Maar ook over breeder terrein dan alleen dat der kerk heeft de Theologische Faculteit aan de Vrije Universiteit het zoeklicht van Gods Woord doen vallen door een reeks van schitterende oraties, waarin de smaad van de dwaasheid des kruises gewroken werd op de wijsheid dezer wereld, terwijl voorts menige dissertatie wetenschappelijke glorie deed stralen om den naam dezer hoogeschool.

Ook de juridische en litterarische faculteiten hebben door haar wetenschappelijke arbeid den strijd der beginselen gestreden zoowel op het gebied van staat en maatschappij, als op dat der letteren en wijsbegeerte, en aan ons volk mannen geleverd, die in rechtzaal, parlement en pers, of ook op onze gymnasia en hogere-burger-scholen mede een dam opwierpen tegen den wassenden stroom van ontkerstening en godverzaking.

De Vrije Universiteit staat en valt echter met haar Gereformeerd beginsel. Had het nu van ons afgehangen, zij zou reeds lang haar principiële betekenissen verloren hebben. Want ook het beste, dat God ons geeft, behoedelen wij door onze onheiligheden. Maar ondanks onze zonde heeft de Heere de Vrije Universiteit nog bij haar beginsel bewaard. En op de jaarvergadering te Middelburg in 1928 kon Professor Dr. J. Ridderbos van Kampen naar waarheid getuigen, dat de geest die de eerste stichters der Vereeniging voor Hooger Onderwijs bezield, om namelijk het volstrekte gezag van Gods Woord boven alles te stellen, nog de geest is die de leidende organen dezer Vereeniging bezielt; dat zij den band aan het Woord onverzwakt wenschen te handhaven, en niet van zins zijn, eenige afwijking daarvan te gedoogen, onder welken schoonklinkenden naam deze zich ook moge aandienen.

Past het ons als jongeren dankbaar te erkennen de trouw en den ijver, het geloof en het karakter der ouderen, die het beginsel onzer Universiteit tot veelvuldige krachtopenbaring gebracht hebben in hun levensarbeid voor Kerk en wereld, — als de geest der oude helden op het a.s. halve-eeuwsfeest onder ons opwaakt, zal de oude beginseltrouw weer met nieuwen gloed en met nieuwe kracht onder ons openbaar worden in vurig gebed, in vlammenden ijver, in milde offervaardigheid voor

deze planting van 's Heeren hand. En bedacht op uitroeping van al wat niet uit het levensbeginzel onzer Universiteit opkomt, zullen we in geloofsgemeenschap met de eerste stichters, die het Woord Gods als het beginsel der wetenschap op onzen universiteiten akker hebben geplant, dat beginsel steeds breder uitwerken, ook voor de groote levens- en wereldvraagstukken, waarmee onze tijd worstelt.

Want nog ontbreekt het ons niet aan Professoren, bekwaam en gewillig om aan onze Vrije Universiteit op den grondslag der Gereformeerde beginselen te doceren. Schenke onze God hem dan den moed des geloofs, om in den strijd der geesten steeds beslister positie te nemen met het zwaard des Woords, en zoo geestelijke leiding te geven aan onze moderne cultuur. Wordt het hun gegeven dat almeer te mogen doen in harmonische samenwerking; in eenheid van overtuiging, dat Jezus Christus de Koning is ook op het erf der wetenschappen; naar het woord van Da Costa:

Brengt aan dien Koning op uw knieën
(o koningen) uw heerlijkheid.
Zij voor Zijn voetbank, o genieën,
Uw schatten needrig neergeleid.
Gij wetenschappen en gij kunsten,
Gij krachten, machten, gaven, gunsten,
Door d'adem Gods in ons verwekt!
Weg met den dienst der heiligschennis;
Gij hoort den Goël toe, wiens kennis,
Eerlang het aardrijk overdekt.

J. C. RULLMANN.

OVER DE PARADOXALE SPANNING BIJ DEN CHRISTUS.

III.

Men meent in den laatste tijd de „paradoxale levens-spanning” te moeten prijzen als de gezonde, allen religieuze. Gereformeerde denken aanvaardt dit niet. Men kan dit vraagstuk ook behandelen in verband met den Christus. Allereerst sta voorop, dat Christus als waarachtig mensch in een paradoxale bestrijding kon komen.

Als onzondige mensch kon Christus evenwel niet in de paradoxale houding blijven. Uit Hem zelf komt ze niet op, zij is dus niet van binnen uit bij Hem verklaarbaar. En Hij kan de paradox ook niet houden voor een zuivere, door God gewilde of gewerkte, of gewettigde reactie op de openbaring Gods.

Dus kon de paradoxale schijn wel — want die schijn bestaat — over Hem komen, doch Hij kan met dien paradoxalen schijn geen oogenblik vrede houden. Gelijk een gezond lichaam reageert tegen infectueuze stoffen, zoo móet in Christus dadelijk een reactie ontwaken tegen elke zoodanige constellatie in het leven, waarin God of Satan Hem beproeven of verzoeken met den schijn eener antinomie. Een passieve verhouding tegenover een paradoxalen schijn in Gods woorden of werken, is voor Hem de zonde, God-verzaking, ongelooft.

Deze opinie hangt samen met onze stellige overtuiging, dat het vrede nemen met de paradox-in-strikten-zin hoogmoed is.

Het is waar, dat een paradoxale ondervinding door God gebruikt kan worden, om onzen hoogmoed te verbreken.

Alleen maar, deze penning heeft een keerzijde.

Als God, mij in de paradoxale beproeving tuchtigend, met Zijn bijl mij neerslaat, om mijn hoogmoed te breken, moet ik zelf niet die bijl willen hanteeren. Dat zou mijn hoogmoed juist bestendigen: Gods bijlen passen niet in mijne hand. Ook moet ik de strijdbijl, die God in Zijn liefdevollen krijg tegen mijn hoogmoed zwaait, niet met een stichtelijk gezicht gaan omtooveren, al preekend, in een werktuig van den vrede, doch ik moet bidden, dat Zijn beproeving niet een satanische verzoeking worde: leid mij niet in (paradoxale) verzoeking, doch verlos mij van den boozel. Het is dwaasheid, een strijd bijl aan te dienen als een werktuig van vreedzamen, positieven opbouw, akkerbouw. Het is dwaasheid, een tuchtmiddel, waarmee God mijn hoogmoed breken kan, aan te dienen als een leermiddel, waarmee Hij in Zijn school mij en de dingen in hun zuivere oer-verhoudingen laat zien. Het is dwaasheid, de heilzaamheid der schaamte over het niet-weten (in paradoxale bestrijding) nà de bestrijding (dan komt de schaamte immers) tegen te werken, door het niet weten als normaal te beschouwen. Het abnormale — mijn zonde — wordt wel gebroken door het tuchtmiddel der beproeving, maar deze uiterste remedie van tucht moet dan ook niet als normaal levensbrood aangeprezen en verheerlijkt worden.¹⁾

Dit laatste nu is de fout van hen, die wij in den laatste tijd vaak hooren verkondigen, dat, zoolang deze wereld en de tijd er zijn zullen, het paradoxale het normale is, omdat God „gansch anders” is dan de mensch. Steeds worde tegenover deze stelling gehandhaafd, dat God aan Zijn Openbaring juist ingang geeft in ons menschelek leven, en ze daarin nieuwe vrucht doet dragen, waarin Zijn gemeenschapsleven door ons als kenkend wezen genoten wordt. En hiernaan worde toegevoegd, dat dan ook door wie op dit ons standpunt staat, de paradox nooit kan toegeschre-

ven worden aan de openbaring, die God geeft, of aan haar manier. Dat wij op paradoxen stooten, komt van onze beperktheid, onze zwakheid, ons bederf, maar dat ligt niet aan God. Hij moge ons daarin vernederen, en „spotten” met ons als dwergen, die op onzen hoogmoedstocht verdwaald zijn in het paradoxale woud, waarin de duisternis ons, kinderlijke zwervers, overvallen heeft; maar Hij zelf heeft niet de schuld van ons verdwalen; want Zijn openbaring was één. Zouden wij de paradox als een lot aanvaarden, een lot, dat God als Schepper en als Openbaarder op ons gelégd heeft, van het paradijs af aan tot het einde aller tijden toe, dan zouden wij niet geloofd hebben, of aan de eenheid van Gods gedachten en werken, of aan de eenheid van Zijn wezen, of aan de eenheid van Zijn openbaring. Dan zouden wij twijfelachtig, d.i. ongeloovig, staan tegenover de door het Woord zelf beweerde doorzichtigheid en klaarlijkheid en éénheid der Heilige Schrift. Wij zouden critisch staan tegenover het geloof, dat de Schrift genoegzaam is, o neen, niet om ons alle wetenschappelijke vraagstukken te laten „oplossen”, maar wél, om ons als religieuze menschen te leiden tot het in de religie ons gestelde doel.

Kom nu met deze gedachten naar Golgotha, — dan wordt duidelijk, hoe het in Christus moet zijn geweest ten aanzien van deze dingen. Christus heeft nooit hoogmoedig tegenover God gestaan. En daarom heeft Hij nooit, ook zelfs geen enkel oogenblik, voet kunnen geven aan de onderstelling, dat God onduidelijk ons heeft aangesproken, of duidelijk Zichzelf heeft tegengesproken, of over ons heen zou hebben gesproken. Nooit heeft de Heiland rust gehad bij een paradoxale ondervinding; want die kan geen sabbaths-ondervinding zijn; en de geest van Christus haakt naar de groote sabbaths-rust bij den Vader aller geesten zelf. Paradoxale schijn kan niet uit den positieven wil van God zijn. Zoolang Hij daarmee wordt geplaagd, „is Zijn hart brandende in Hem”. Gods spreken is toch één en ongebroken? Dus moet Hij met Zijn paradoxen naar de Schriften, zelfs als de SCHRIFTEN Hem de paradoxale vraag hadden voorgelegd.

Wij durven zelfs de stelling aan, dat Christus in de krachtworsteling, waarin Hij Satans verzoeking²⁾ wil verteren en Zijn gedachten vrijmaken van den paradoxalen last, enkel en alleen op het geopenbaarde Woord is aangewezen. Alleen op dat geopenbaarde Woord. Zijn messiaansche bewustzijn was geen superbe goddelijke wetenschap, die dan ware „meegebracht” uit den hemel, en voorts buiten zijn menscheleke ken-acten stond. Het was geen nateve intuïtie, die dan als tweede factor in Zijn levensleiding, los van de Schrift als eersten factor, zou kunnen staan. Elke poging, om de dingen zóó te „verklaren”, komt weer neer op een nadrukkelijk af te wijzen denk-construcie, welke Christus' menscheleke gehoorzaamheid, nu ja, ten deele niet menscheleke, maar goddelijk wil maken; doch het goddelijke sluit de gehoorzaamheid uit; God gehoorzaamt niet. O neen, toen Christus in de wereld kwam, knaap werd, jongeling, man, toen Hij leed en stierf, moest Hij als mensch genoeg hebben aan de Schriften. Het leerstuk van de genoegzaamheid (de sufficientia) der Schriften krijgt nieuwen glans en diepte, als wij het zien als een geestelijk eigendom ook van den waarachtigen mensch Jezus Christus. De tweede Adam kon uit de Schriften weten, dat de gehoorzaamheid, dat het volbrengen van de geboden, pure religie was; en dat religie altijd is: gemeenschap met den Vader. Ook kon Hij reeds uit de Schriften weten, dat dat ééne menscheleke leven, waarin elk oogenblik erkend en beleiden kon worden: ik heb gedaan al de geboden, niets anders kón zijn dan het leven van den éénen Messias, op wien de eeuwen hadden gehoopt, wien de Groote Missie zou zijn opgedragen van den Vader. Dus kon de Christus, uit het iederen dag met zalige vreugde bij zichzelf constateeren van het zondeloos bestaan, en van Zijn volkomen trouw aan de geboden, opklommen, met verwijzing naar de Schriften, tot de zekerheid, dat Hij moest zijn de groote uitverkorene, de Messias, de tweede Adam, de van eeuwigheid geroepene tot den grooten arbeid der verlossing, naar de wet van het genadeverbond.

Zóó was in waarheid Hem de Schrift genoegzaam. Met haar genoegzaamheid staat of valt Zijn messiaansche zelfbewustzijn; en omgekeerd. De genoegzaamheid der Schrift was, om zoo te zeggen, Zijn axioma, Zijn eerste en Zijn groote geloof. En hierom was het onmogelijk, dat Hij een paradoxale ondervinding als normaal kon zien, of, ook maar één moment, daarmee vrede hebben. En toen de paradoxale ellende over Hem kwam, op den eenigen weg, waarop zij Hem kon martelen, dat is: op den weg van de nederdaling ter helle, op den weg van het elix-wezen buiten de poort, toen heeft Hij — en dat was Zijn gehoorzaamheid, en het werd voor ons Zijn borgtocht — uit alle kracht zich verzet³⁾ tegen de paradoxale beleving. Doch Zijn kracht is gehoorzaamheids-prestatie. Dus drijven

Hem de
het Woo
is het ve
de ziel
absoluut

Nu vre
verre de
Wij geloe
waarop
Dat laats
klemmen
dat Hij
zijn, ge
lijk te
paradoxa
van Zijn
en zich

Het is
te geloof
proeving
gebrachte
Christus
haver va

1) Want
a. samenva
b. dat ze
omdat ik
en daarhee
was het
niet genoeg
Daarvoor n
OM ONS
paradoxa
o p-werken.
distantie z
2) Ook o
Cremet-Kög
over het v
Geen bloot
doch leve
3) Uit al
4) Proefg

IN DEN
UIT TOT DE
LEND OM
VERZOEKIN
GODS KIN
DAARTO
TOT ONS.
OPDAT
EN DAT
WANT
OMDAT
VLEESCHEL
ZÓÓ, D
WILLEN A
OF, ZÓ
DOFFE M
BEPROEV
DAN W
ONS TE M
DAN V
DAN GE
IN ONZE
VLEESCHES
DARVA
VAN DI
PROEVING
DAN NE
MAAR I
DAT ZIJ
TIJDEN,
EN ONZ
NIET IN
MAAR I
HART DE
WORDE GE
ZOO ZI
KOMST DE

Deze
ziel, wa
Waard
moeten
door wij
Lankm
waardoor
harten h
mijne n
De lar
zekerhe
eind de
Die ge